

“FELJŐ A MI NAPUNK IS...”

(Jiddis ellenállási dal - 1943)

JÓTÉKONYSÁGI KONCERT
A BÉT ORIM REFORM ZSIDÓ HITKÖZSÉG
JAVÁRA

Bevezetőt mond:
Dr. Raj Ferenc rabbi

BÁLINT HÁZ
2013 november 30.
17.00

Dunai Tamás Parti Nagy Lajos Somló Tamás
Tarján Péter Havas Judit Neumark Zoltán
Fellegi Balázs Masa Tamás Eszes Fruzsina
Grego (Földvári Gergely) Klein Judit
Masa Anita Garai Róbert

Belépő: 4 000 Ft

További adomány:
Ezüst : 10 000 Ft
Arany : 15 000 Ft

A Bét Orim

Reform Zsidó Hitközség bankszámlaszáma: **10918001-00000057-01050006**

Helyfoglalás, belépők: **bet-orim-koncert@hotmail.com**

www.betorim.hu

Shlomo Carlebach Magyarországon

Sokat írtak már Shlomo Carlebachról, a huszadik század karizmatikus éneklő rabbijáról, aki 1925-ben született Berlinben, jeles rabbicsalád gyermekeként. Amerikába kerülve maga is ortodox rabbi lett, de a zsidó hagyományon kívül nagy hatással volt rá a beat-korszak is.

Sok imát és hagyományos héber szöveget zenésített meg, új iskolát teremtve ezáltal. Ma is vannak „Carlebach zsinagógák”, ahol együtt él a hagyományos imádság és a hippy korszak szelleme.

Kevesen tudják azonban, hogy Shlomo, aki zenéjével, dalaival, történeteivel és meséivel világszerte olyan sok zsidó fiatalt hozott vissza a hagyományokhoz, Magyarországon is járt 1967-ben. Látogatására úgy emlékszem, mintha tegnap történt volna.

Szép tavaszi szombat volt. Pár hete avattak rabbivá, de még élveztem szabad, kötetlen napjaimat, mielőtt beiktattak volna az újpesti körzet papi székébe. Kihasználva a ritka alkalmat, szombatonként különböző templomokba mentem istentiszteletre, hogy tanulhassak kollégáimtól. Azon a felejthetetlen szombaton éppen a Dohány utcai nagytemplomban ültem és követtem Zoldán bácsi tóraolvasását. Ahogy felnéztem bibliámból, egy fekete kalapos, vidám képű, kétségtelenül „ortodoxosan” öltözött, külföldinek látszó úriember ült le mellém. Ránéztem, és mivel belga rokonaim jóvoltából már birtokoltam egy Carlebach-lemezt, a lemezborítón lévő fénykép alapján

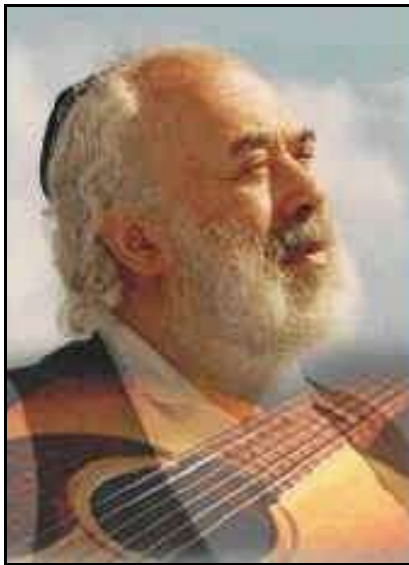
rögtön felismertem a hírneves amerikai rocksztár rabbit, Shlomo Carlebachot.

Azt hiszem, ő még inkább elcsodálkozott, mint én, amikor az ő angol nyelvű szombati jókívánságait héberül viszonztam, és a nevén szólítottam. Szeme könnybe lábadt, úgy meghatódott, hogy Magyarországon is ismerik a nevét, és hogy van olyan zsidó fiatal, aki beszél a modern héber nyelvet. Az ezt követő négy napot, amíg Shlomo Magyarországon tartózkodott, az alvás idejét leszámítva együtt töltöttük. Minden érdekelte, legyen az városnézés, magyar zene, néptánc vagy irodalom. Mégis, a legfontosabbnak a magyar zsidó fiatalsággal való megismerkedést tartotta.

Huszonnégy órán belül sikerült egy budai magánlakáson megszerveznem egy koncertet, ahová sebtében több mint ötven fiatalt tudtunk összeverbuválni. Shlomo, aki az elmaradhatatlan gitárját mindenhová magával vitte, nagyon megörült az önkéntes zongoristának, az akkor mintegy tizenkilenc éves Presser Gábornak.

Másnap Szegedre utaztunk, ahol bátyám, Raj Tamás volt a házigazdánk. Az esti előadásra nemcsak Szegedről, de a környező városokból – Makóról, Békéscsabáról és Hódmezővásárhelyről – is érkeztek vendégek. Zsidó berkekben futótűzként terjedt a hír Shlomóról. Utolsó magyarországi fellépése a budapesti Rabbiképző Intézet zsúfolásig megtelt dísztermében történt. Scheiber Sándor, aki szintén nagyra becsülte Shlomo Carlebachot, mindent megtett a búcsúelőadás sikere érdekében. A két órára tervezett műsorból négy órás lett, az est fénypontja azonban a műsort követő magánkoncert és beszélgetés volt Shlomo Rákóczi úti szállodájában.

Erre a meghitt találkozóra már csak legmegbízhatóbb és leghűségesebb tanítványaimat vittem magammal. Hajnal háromig beszélgettünk arról, hogy milyen módon tudnánk még több fiatal bevonni a zsidó kulturális és hitéletbe. Shlomo ránk nézett és elmosolyodott, majd gitárjáért nyúlt. Egy dalt kezdett játszani és dúdolni, amely látogatása után valósággal himnuszunkká vált:

„Ám Jiszráél cháj” – szabad fordításban:
„A zsidó nép él (és virul)”.

Ma, több mint negyvenhat esztendő távlatából, és tizenkilenc évvel Shlomo korai halála után, visszatekintve bizvást mondhatjuk, hogy Shlomo Carlebach is hozzájárult a magyar zsidóság fennmaradásához.

Legyen emléke örökké áldott!

Feri

Szombatfogadás amerikai vendégekkel

Raj Feri rabbi meghívására október 4-én két kitüntetett amerikai vendég megtisztelő társaságában fogadtuk a szombatot.

Istentiszteletünkön nem hivatalos látogatást tett *Ira Forman*, az Egyesült Államok Külügyminisztériumának az antiszemitizmus leküzdésével foglalkozó különmegbízottja, illetve *M. André Goodfriend*, az Egyesült Államok Budapesti Nagykövetségének ideiglenes ügyvivője.

Ira Forman,
különmegbízott

M. André Goodfriend,
ideiglenes ügyvivő

Illusztris vendégeink szakmai profiljáról a következő oldalakon lehet bővebben olvasni: Ira Forman rövid életrajza [itt érhető el](#), M. André Goodfriendé pedig [ide kattintva](#).

Közös szombatfogadás

A Dor Hádás Közösség meghívására a Mózes Ház vendége volt október végén Raj Feri rabbi és a Bét Orim Hitközség. A vendégeskedés remekül sikerült, és bizton állíthatjuk: lesz még folytatás!

Közösségünk hagyományaihoz híven, a különböző zsidó felekezetek és közösségek közötti párbeszéd kezdeményezésének és ápolásának jegyében ezúttal a Király utcai, konzervatív/maszorti liturgiát követő Dor Hádás Közösséggel találkoztunk, hogy tagságunk jobban megismerhesse az ő szokásvilágukat és párbeszéd indulhasson el közöttünk.

Szép számmal képviseltettük magunkat a látogatáson, amelyen a konzervatív liturgia szerint közösen fogadtuk a szombatot, majd a Dor Hádás

felkérésére Raj Feri rabbi mondott az éppen aktuális *Chájé Szará* hetiszakaszhoz kapcsolódó drósét.

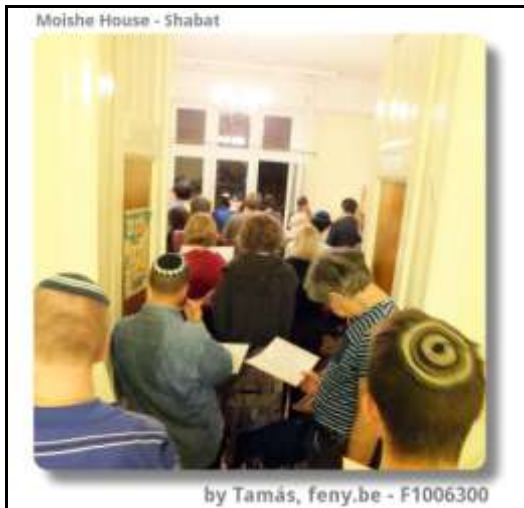

Tanításában – amelyet izraeli és amerikai vendégek miatt angolul is elmondott – kiemelte az élet szeretetének fontosságát a zsidó hagyományban: még szeretteink eltemetésekor sem csupán az elmúlás szomorú tényére fókuszálunk, hanem inkább a meg nem szűnő, bennünk továbbélő életet dicsőítjük.

Feri rabbi beszédében kiemelt helyet kapott továbbá az univerzum többi teremtményével, így az állatokkal való kegyes bánásmód szükségessége: az ember nem uralkodni hivatott a teremtés többi része felett, hanem harmóniában élni a körülötte lévő világgal (vö. amikor

Mózes I. könyvének 24. fejezetében Rebeka inni ad nemcsak Eliezernek, de a tevéinek is: „A tevéidet is megitatom, amíg eleget nem isznak. Sietve kiürítette korsaját az itatóba, majd újra a kúthoz futott, hogy (vizet) merítsen, és az összes tevének (vizet) öntött.”)

A kiddust követően a Mózes Ház lelkes önkéntes szakácsainak jóvoltából több fogásos vacsorát költöttünk el együtt, és közben kihasználtuk az együtt töltött időt az eszmecserére és ismerkedésre.

Koós Tamás további hangulatos felvételei a Dor Hádás honlapján:
<http://www.dorhadas.org/szombatfogadas-bet-orim-kozosseggel/>

MEGHÍVÓ

KARL PFEIFER, ismert európai antifasiszta újságíró, önéletrajzi filmjének és új könyvének bemutatójára, valamint egy kötetlen beszélgetésre.

A **Bét Orim Reform Zsidó Közösség** tisztelettel meghívja Önt 2013 november 12. kedd, 18 órára a **Bálint Ház** Maceszgombóc konferenciatermébe, (1065 Budapest, Révay utca 16) ahol **KARL PFEIFER**, magyar származású osztrák újságíró lesz a vendégünk.

(Fotó: Garai-Édler Eszter)

Karl Pfeifer 1928-ban született Baden bei Wien-ben. Az *Anschluss* után, 1938 augusztus 20-án szüleivel Magyarországra érkezett, ahol egy év alatt Debrecenben megtanult magyarul. 1940-ben a szocialista-cionista *Hasomer Hacair* ifjúsági mozgalom tagja lett.

A vendéget bemutatja **Dr. RAJ FERENC**, a Bét Orim Reform Zsidó Hitközség alapító rabbija, a kaliforniai Berkeley Beth El Közösségének emeritus rabbija.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Novemberi programjaink

Ha másképpen nem jelezzük, akkor programjaink helyszíne a Bálint Ház első emeleti Macesz terme (1065 Budapest, Révay u. 16.).

november 1. péntek 17:30 Bevezetés a zsidó liturgiába 18:30 Kabbalat Sabbath Raj Ferenc kiselőadásával
november 4. hétfő 18:00 Tórákör/Bibliaiskola A zsidóság eszmevilága a bibliai Kohelet könyve értelmezésének tükrében
november 5. kedd 18:00 Bevezetés a judaizmusba Reform zsidó „mikve”, rituális fürdő
november 8. péntek 17:30 Bevezetés a zsidó liturgiába 18:30 Kabbalat Sabbath Raj Ferenc kiselőadásával
november 9. szombat 10:00 Szombat délelőtti sáhárit istentisztelet keretében Nagy József bár micvája
november 11. hétfő 18:00 Tórákör/Bibliaiskola A zsidóság eszmevilága a bibliai Kohelet könyve értelmezésének tükrében
november 12. kedd 18:00 Karl Pfeifer önéletrajzi filmjének és új könyvének bemutatója
november 15. péntek 18:00 Közös Kabbalat Sabbath a new yorki Central Synagogue küldöttségével. Vezeti: Raj Ferenc (Bét Orim), Kelemen Katalin (Szim Salom)
november 18. hétfő 18:00 Tórákör/Bibliaiskola A zsidóság eszmevilága a bibliai Kohelet könyve értelmezésének tükrében
november 19. kedd 18:00 Bevezetés a judaizmusba Esküvői szertartás vegyes házások részére
november 22. péntek 17:30 Bevezetés a zsidó liturgiába 18:30 Kabbalat Sabbath Raj Ferenc kiselőadásával
november 25. hétfő 18:00 Tórákör/Bibliaiskola A zsidóság eszmevilága a bibliai Kohelet könyve értelmezésének tükrében
november 26. kedd 18:00 Bevezetés a judaizmusba Névadás vegyes házások gyermekeinek
november 29. péntek 17:30 Bevezetés a zsidó liturgiába 18:30 Kabbalat Sabbath Raj Ferenc kiselőadásával
November 30. szombat 17:00 "Feljő a mi napunk is..." jótékonyági koncert a Bét Orim Reform Zsidó Hitközség javára